

Arkeologisk schaktningsövervakning

Mikaelsplan

Nedläggning av kabelrör

Raä 88
Mikaelsplan
Uppsala stad
Uppland

Bent Syse

UPPLANDSMUSEET

2001:09

Arkeologisk schaktningsövervakning

Mikaelsplan

Nedläggning av kabelrör

Raä 88
Mikaelsplan
Uppsala stad
Uppland

Bent Syse

Rapport 2001:09, avdelningen för arkeologiska undersökningar

Utgivning och distribution:

Upplandsmuseet

S:t Eriks gränd 6

753 10 Uppsala

Tel 018 - 16 91 00 (vx)

Fax 018 - 69 25 09

www.uppmus.se

© Upplandsmuseet, 2001

Renritning och planer: Bent Syse

Innehåll

Inledning	4
Målsättning	5
Fornlämningsmiljö	5
Undersökningsresultat	5
Sammanfattning	7
Tekniska och administrativa uppgifter	7

Inledning

Efter beslut 2000-09-04 från Kulturmiljöenheten, Länsstyrelsen i Uppsala län (lstn dnr 220-7219-00) har Upplandsmuseet, avdelningen för arkeologiska undersökningar, utfört en arkeologisk schaktningsövervakning i samband med nedläggning av kabelrör inom Mikaelplan i Uppsala, (fig 1).

Beställare för undersökningen var Utfors Fibre Network AB, som även bekostat undersökningen. Ansvarig för schaktningsövervakningen och rapportsammanställningen var Bent Syse.

Figur 1. Undersökningsområdets belägenhet i Uppsala stad. Platsen (markerad med en ring) ligger strax norr om gränsen för fornlämningsområdet, raä 88, utbredningen för det medeltida Uppsalas stadsområde.

Målsättning

Målsättningen med den arkeologiska schaktningsövervakningen var att konstatera om medeltida kulturlager och konstruktioner fanns bevarade i denna del av staden. Om så var fallet skulle de dokumenteras såväl i plan som sektion.

Fornlämningsmiljö

Mikaelsplan ligger strax utanför fornlämningsområdets norra begränsningslinje. Några tidigare arkeologiska observationer finns inte på denna plats. I samband med den arkeologiska undersökningen i kv Örtedalen 1999, framkom relativt omfattande byggnadslämningar kring den tidigare utfartsvägen mot Gamla Uppsala. Dateringarna för etableringen i detta kvarter var 1300-tal med spår efter aktiviteter ner i 1200-talet. I och med resultaten i detta närbelägna kvarter fanns stor möjlighet att medeltida lämningar kunde finnas bevarade även vid Mikaelsplan.

Undersökningsresultat

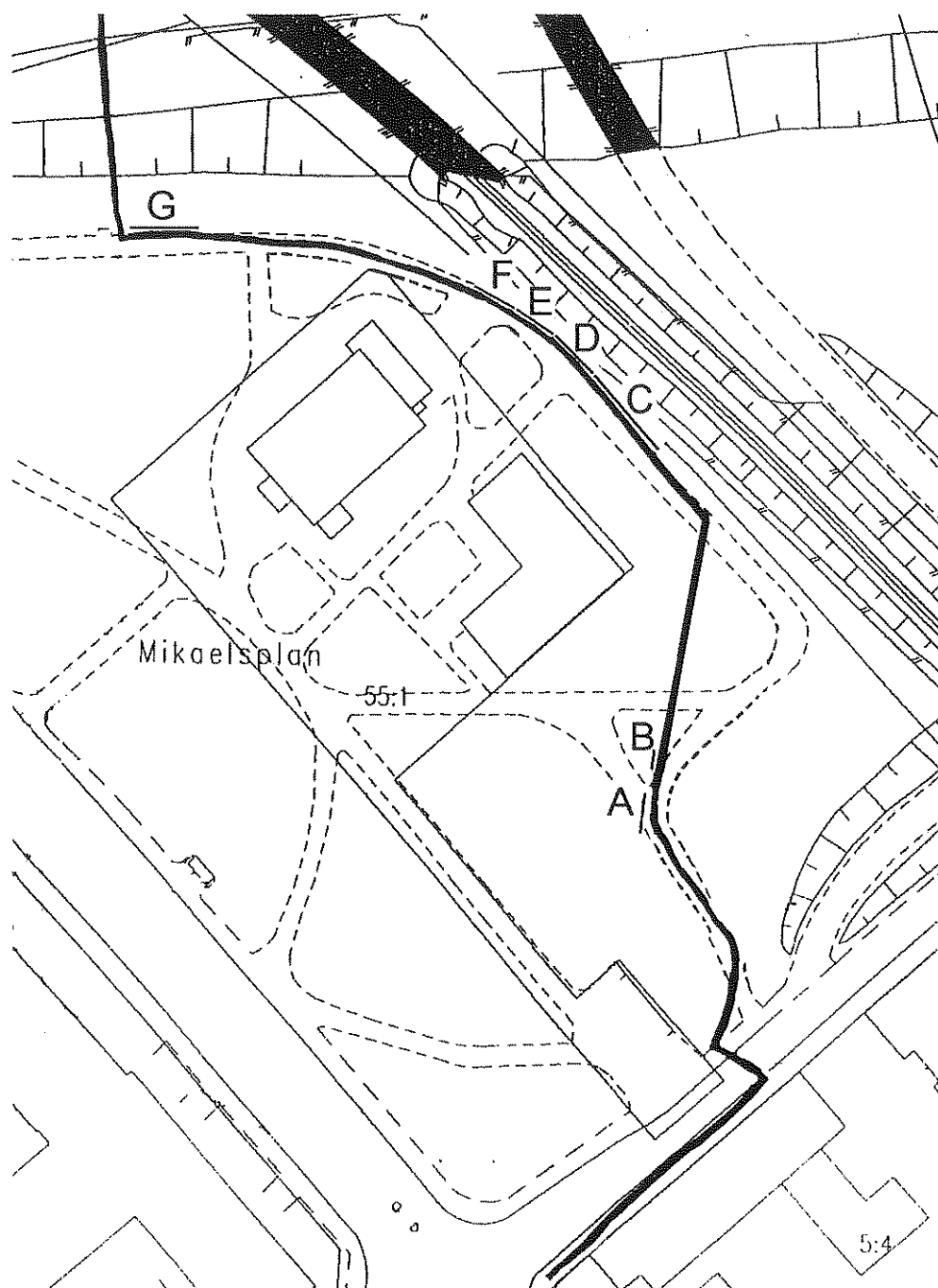
Arbetet med schaktning för nedläggande av kabelrör kom att ske från korsningen S:t Persgatan/Kungsgatan fram till Mikaelsplan, genom denna och ner under Råbyleden. Schaktningsdjupet varierade mellan 0,5-0,6 m under markyta och schaktet hade en bredd av 0,5 m.

Från S:t Persgatan fram till Mikaelsplan var schaktet placerat i trottoarmark. Här framkom endast sentida grus- och sandfyllnad. Det samma gällde för den sträcka i Skolgatan som togs upp.

Inom parkområdet i Mikaelsplan framträdde en annan bild av de underliggande lagren. Här var den normala bilden att steril lera framkom under grusfyllning i gångväg. På några platser (fig 2) framkom annat material, enligt nedanstående beteckning.

- A. På en sträcka om ca 2,0 m i längd fanns ett lager av krossat tegel med en tjocklek av 0,2 m. Detta lager låg under sandfyllningen i gångvägen, vars tjocklek uppgick till 0,3 m. Teglet var ej av medeltida ursprung, utan härrör från senare tid. Det går dock ej att fastställa dateringen för detta. Under teglet framkom den sterila bottenleran på ett djup av 0,5 m under markyta.
- B. Vid denna plats fanns ett parti med sten, grus och tegelflis med en tjocklek om 0,2 m. Även här framkom detta lager under den 0,3 m tjocka sentida sandfyllningen. Detta lager syntes på en sträcka av 1,5 m i längd.

Efter punkt B kom schaktet att skära tvärs över gräsmatta i nordlig riktning. Här framkom bottenleran 0,3 m under markytan. Där emellan fanns mylla, med inslag av en del sten och enstaka tegelfragment.

Figur 2. Situationsplan över undersökningsområdet vid Mikaelssplan med schaktet markerat. A-G markerar platser med olika iakttagelser i fyllningen. Skala 1:800.

- C. Vid detta parti ökade inslaget av tegelfragment i myllan. Fortfarande låg den sterila bottenleran på ett djup av 0,3-0,4 m under markyta.
- D. Vid denna punkt var området och lagren störda av kulverteringen för Svartbäcken.
- E. Här bestod fyllningen av stenar uppblandade med mylla.
- F. Här framkom återigen tegelkross i fyllningen.

- G. Längs denna sträcka återkom inslaget av tegel i fyllningen. Någon lera iakttogs inte i botten på schaktet, utan fyllningen med tegelinblandning fanns i hela schaktets djup på 0,5 m.

Sammantaget visar fyllningen i schakten att en viss aktivitet skett i området. Vad denna egentligen består i är svårt att klargöra utifrån schaktets smala bredd. Något fyndmaterial påträffades inte i schakten. Tegelfragmenten är troligen av senare datum. Därför är det utifrån nuvarande iakttagelser svårt att klargöra om medeltida lämningar finns bevarade inom Mikaelplanen, men detta kan inte uteslutas. Ej heller har något av de iakttagna lagren kunnat dateras.

Sammanfattning

I samband med nedläggning av kabelrör invid Raä 88, Uppsala stads medeltida utbredning, har Upplandsmuseet, avdelningen för arkeologiska undersökningar, utfört en arkeologisk schaktningsövervakning. Vid denna kunde olika inslag i schaktets fyllning inom Mikaelplan konstateras. Dessa är troligen av sentida typ, men att området kan innehålla rester efter medeltida kulturlager och konstruktioner kan inte uteslutas.

Tekniska och administrativa uppgifter

Plats: Mikaelplan, Uppsala stad

RAÄ nr: 88

Fornlämningstyp: Medeltida? kulturlager

Undersökningstyp: Arkeologisk schaktningsövervakning

Orsak till undersökningen: Nedläggning av kabelrör

Undersökningsperiod: 2000-11-13

Projektledare, Upplandsmuseet: Bent Syse

Upplandsmuseets dnr: 971/00

Upplandsmuseets projektnr: 878

Beställare: Utfors Fibre Network AB

Handläggare på länsstyrelsen i Uppsala län: Jan Helmer Gustafsson

Länsstyrelsens dnr och datum för beslut: 220-7219-00, 2000-09-04